

naših vojakov pomeni korak naprej; korak za korakom pa se tudi polagoma daleč pride, ko- nečno gotovo — do cilja. Prenagla hoja človeka utrdi, da opeša, ali pa morda blodi in zaide! (Bosna, Srbija!) ter omagan obleži! In po tem načelu se tudi ravna najvišje vodstvo naše slavne armade, ki ima pred seboj najdaljšo pot v Ev- ropi, ali če prav rečemo najmočnejšega sovražnika — Rusa. Ko gre lovec na medve- da, se tudi ne bo kar tako — meni nič tebi nič — v njegov brlog podal, ampak ga bode pričakal, kamor pride bruško kroat. Če se ne posreči ga prvokrat polčiti, poračunila bosta drugokrat in če krogla ni zadostno zadela, pride še gotovo tretjokrat in — zadnjokrat. Sicer je to stalo precej potrpljenja in truda, toda kaže je že še nekaj vredna, ljubše je lovcu pa še — veselje in ponos, da je kosmatina podrl! Capito?

Našim fantom nabornikom!

Pojoč in vriskajoč hodijo sedaj spet mladi fantje k naboru in se istotako večinoma vračajo — kakor je videti — veseli domu. Pretežna večina ima na klobukih „cegelje“, znak, da so bili od naborne komisije kot za vojaško službo sposobne spoznani.

Le kratko časa je tem še pri svojih ostati; slovo od njih bode kratko in srčno, potem pa hajdi na pot v kasarno, kamor so poklicani. Tukaj se bodejo v kratkem izurili v orožju, kako ga imajo proti sovražniku rabiti, bodisi puška, sablja ali bodalo...

Spominjam se še prav živahno izza svojih mladih dni neke pridige domačega župnika. Ta mož stare korenine je imel prav kratke pridige, a bile so vseskozi jedrnate in poslušalcev v srce segajoče besede, katerih se še sedaj po to- liko in toliko letih starejši farmani (župljani) radi spominjajo. No, v pridigi, kojo imam v mislih, je dotični gospod med drugim rekel: „Doma mora pošten človek dela- ti, v cerkvi moliti, v krčmi pa lu- š en (dobre volje) biti.“ In temu nauku bi si jaz upal še pristaviti „v vojski pa tepsti“. Nimam vas ravno za nepoboljšljive pretepače, a sliši se vendar od tu in tam, da so se fantje zaradi čisto malenkostnega vzroka — navadno je temu vzrok kako človeško bitje, ki se mu pravi ženska — hudo mesarili. Včasih v krčmo iti, ako je kaka kronica v žepu odveč, mislim, da ni greh! A se tamkaj pretepati, to je prvič neumno, drugič grdo in tretjič navadno tudi nevarno. Na dobičk u še nikoli ni bila kaka stranka, ne močnejša in tudi ne tista, ki je podlegla. Močnejše potaknejo po luknjah, sla- beje pa morajo čestokrat položiti v bolniško posteljo ali morebiti tudi — v grob. Vidite, to ni lepo, in okolica, v kateri se fantje pogostoma pretepaajo, pride na „slab glas“, ki se jako da- leče sliši — dalje kot gromenje burje v pasjih dneh! O krajih, kjer pa celo ubijajo, nočem govoriti, kajti prežalostno in tudi presramotno bi se začutili oni pošteni domačini zadeti, ki morajo z gnjusom v svoji sosesčini kaj takega trpeti in pretrpeti.

„Korajžen mora biti fant! Je prav. Korajža

In še javne povrh! Knez Vencl bo gotovo zraven in ta ne razume v tej točki nobene šale. Kdor tukaj svojo reč slabo opravi, v celem svojem življenju ne more povišanja pričakovati, pač pa tedaj prav občutljivo kazen!

Tako so tožili eden proti drugemu o svojih skrbeh in stiskah in sicer v razumnih besedah, po katerih se je dalo sklepati, da jim ne manj- ka zdrave pameti, temuč primernega navodila. Schröderju ni ušla niti ena beseda njihovega pogovora. V začetku ga je silil smeh; potem pa so se mu začeli smiliti zaradi njihove za- drege; zdeli so se mu dobri in odkritosrčni ljudje. Morebiti je tukaj mogoče, si misli Schröder, nekaj malega si prislužiti vrhutega pa še dobro delo storiti, torej se vzdigne in pristopi k njihovi mizi.

„Oprostite gospodje,“ nagovori jih. „da se nepoklican v Vaš govor vmešam! Toda Vi delate v resnici krivico matematiki, ako jo psujete. Ona je le takrat težko razumljiva, ako se ne- jasno prednaša. Kar se ravno te stvarine tiči, o kateri ste ravncar govorili, tako je ravno ta ena nailahkejših v celi matematiki. Gospodje,

v pravi obliki, pri pravi reči in na pravem me- stu je že marsikomu srečo prinesla. Največ ko- rajže med vsemi stanovji pa potrebuje, celo zahteva vojaški stan. Če se sovražnik s korajžo prime, je že napol premagan. Glejte fantje, tam na bojnem polju vas čska delo, ki zahteva od vsacega posameznika korajžo. Čim več je boste imeli, tem bolje za vas. Oni, ki so že „tamkaj“, so se bojevali na vseh bojiščih tako junško, da se jim ves svet čudi — celo sovražniki ob- čudujejo njih bojevitost. Zanašati se sme do- movina na vas, da jim bode te vredni tova- riši, ko boste stopili v njih vrste. Tolčite po nasprotnikih: koliko so da in kjer se da. Nabijajte jih po slovenski, po nemški in po šegah vseh avstrijsko ogrskih narodov! Več sort klobut ko bo dobil, tem bolje si jih bode zapomnil! In to bode do- bro za nas in najbrž tudi za njega, ker bo ve- del koga ima pred seboj. Toraj le s korajžo v boj, gre za domovine se ob- stoj!

Zdaj pa par besed v am fantje, ki niste „ostali“. Videl sem nekatere brez „cegeljca“, ki so hodili po naboru ali posamezni ali pa v družbi svojih domačih tovarišev nekako klaverni in pobiti. Rudečica sramu — če ni bila posledica „haložana“, kojega sedaj celo Hindenburg pije, — jim je silila v lice. Vprašam vas: za- kaj? Moj byg, saj morate vedeti, da ne more biti vsak možki „muzikant“! Kdo bi pa potem plesal? Morda ženske same s seboj? Kako se bi jim pri kakem „štajerišč“ janke zapletale! In celo pa še le „polštertonc“! Brrr...

Pa pustimo šalo na strani, časi so resni in vrhutega imamo sedaj tudi še postni čas. Glejte ljubi fantje, doma znate biti svoji domovini ravno tako koristni ko na bojišču. Delavcev primanjkuje že sedaj, in še v večji meri jih bode primanjkovalo, ko se bojo poljska dela pričela. Stariši so morebiti tudi že priletni, oslabei, ki ne zamorejo vse to opraviti, kar pestovito zahteva. Živeža je treba za domače, treba ga je za prodajo, da se dobi denar za davek in druge mnogovrstne potrebščine. Največ je pa na tem ležeče, da gledamo in mislimo nepre- stano na naše vrle a hudo izmučene vojake, ki se morajo daleč tamkaj v tajini za nas vojsko- vati proti večim sovražnikom. Ker nas in naše zveste zaveznike ne morejo premagati z orožjem, mislijo nas z gladom. Seveda se sestradan, gla- den vojak ne more krepko in uspešno boriti! Še navadno domače delo se ustavlja lačnemu človeku. Manjka mu moči, pa tudi „korajže“! Skupno se moramo truditi, da bomo v stanu naše junake z dovoljnimi živežem zalagati. Saj ne bode te dali zastoj! Državna uprava bodi vam vse pošteno po primernih ceni plačala. In čeravno dobijo denar stariši v roke, saj pride to vam v prid; preje ali pozneje. Še vi bi mo- rali starišem prigovarjati, da bi se delo na pol- jih urno pričelo kakor hitro to dopušča letni čas in vreme. Ne samo vsaka njiva, temuč vsaka njivica se naj pridno in skrbno obdela ter zasadi ali poseje! Oče v ne- besih bode dal svoj blagoslov, da bode te imeli že po kratkih mesecih bogato žetev. Vojska zna

jaz od Vas sicer nobenega ne poznam, pa če si hočete nekaj malega v skrb vzeti, bi si upal Vam v dveh ali treh urah vso to stvarino tako razjasniti, da bi jo popolnoma razumeli.“

„V dveh ali treh urah?“ vsklikne najsta- rejši med njimi — „to kar že nas deset dni muči? Gospod, ako to zamorete, Vašo uslugo bi mi ne hteli zastoj sprejeti!“

Schröder: „Tem bolje, ljubi prijatelji! Po- skusimo enkrat? Ponudim Vam se na poskus. Določite sami kje in kedaj!“

„Kje? Seveda nimamo pripravnega pro- stora. Znabiti pa imate Vi posamezno stanova- lišče — in če bi nam dovolili tja priti?“

Schröder: „Tudi to je mogoče. Moje sta- novanje je na Schottenbastiji, sicer precej tesno, a vendar ima prostora za na štiri dovolj. Koj povejte mi, ob kateri uri zamorete jutri k meni priti?“

Ura sestanka je bila kmalu določena. Točno so prišli artiljeristi in Schröder je takoj pričel s svojim poukom. Slušatelji so ga večinoma razumeli in vprašali, kar se jim vsled tujeja

še mesece in mesece trajati. Za sedaj še živeža za vojake sicer ne primanjkuje, toda postajal bode pičel in vedno pičeli in naslednje — ka- kor je vsakomur znano — je vsake reči konec. Ako se zmiraj le jemlje in jemlje pa nič ne doda, pač zmanjka! Delajte toraj pridno, saj imate med našimi ju- naki tudi vi sorodnike, prijatelje in znance, ka- terim bode prišel sad vašega truda v prid!

In kaj bo, ko se bodejo ti-le junaki vrnili od krvavega dela utrujeni na svoj mili dom? Ali bi jih ne užalostilo do dna srca, videti do- mačijo zapuščeno in zanemarjeno! Hodili so dolgo časa dovolj po poteptanih, razruhtih in požganih pokrajinah in zdaj naj bi našli doma kaj podobnega! Izmučeni reveži, pohabljeni in- validi bi menda morali prišedši na svoj dom takoj za plug ali motiko prijeti, da bi se za potrebni živež kaj pridelalo? Ali bi jih naj doma tudi še mučil glad, ko so upali in se veselili v naprej, da si bodejo zamogli v brezskrbnosti nekaj dni zaželjenega počitka privoščiti!...

Ne, dragi moji fantje, jelite, to ne sme biti in tudi ne bo. Gledali in skrbeli bode te po vseh svojih močeh, da bodejo domu prišedši za- mogli biti z vami zadovoljni, vas srčno objeli, ko bodejo videli skrbno obdelana polja. Reči bodejo zamogli, da prišli so s puščave v raj. Pozdravlja vas „Štajerc“.

18. februar je spominski dan,

ker je tega datuma pred 25 leti umrl v Vo- loski blizu Reke eden najslavnejših avstrijskih državnikov, grof Julij Andrassy. Rojen je bil leta 1823 v Kašavi na Ogrskem.

Največja njegova zasluga je bila spopri-

Graf Gyula Andrássy

jaznenje med Avstrijsko-Ogrsko in Nemčijo ter njuna obrambna zveza, kateri je pozneje še Italija pristopila. Bil je dolga leta ogrski ministerski pred- sednik; slovel ni samo kot brihten državnik temuč tudi kot pisatelj.

Vojaške zadeve.

Rodbinske pristojbine onih, ki so šli k vo- jakom. Zakon z dne 26. decembra 1912, drž. zak. št. 237, namenoma ne omejuje vpraviče- nosti do vzdrževalnega prispevka za svojece k

narečja še nejasno zdelo. Proti koncu preda- vanja (poduka) razumeli so vse.

„Gospod“, reče po dokončani uri najstarejši: „že današnji poskus nas je prepričal, da zamorete to tudi izpolniti, kar ste nam obljubili. Pri Vas nam postane jasno kot solnce, kar smo pri našem profesorju imeli za nedoumno. Oh, ko bi hoteli biti naš učitelj! Veliko nimam na razpolago, pa polovico svojega zaslužka z veseljem dam, ako bi nam hoteli Vi po naši obli- gatni uri to raztolmačiti, kar je nam profesor nameraval!“ tudi midva, tudi midva želiva isto,“ zglasita se tovariša.

Schröder malo pomisli, toda vojaki niso odjenjali; in sam je bil tudi že ob koncu svo- jega imetja; vrhutega ta odkritosrčna zauplj- vost teh ljudi! Ganila ga je. Obenem se nudi prilika zaslužka! Vdaril je torej v roke. Skozi šest ali sedem tednov prišli so vsak dan. Njih vnetost in marljivost sta bili izborni, da je imel Schröder pravo veselje z njimi.

(Dalje, prihodnjič.)

invsodaj izvq. onbods7 itoy imsb